

До Председателя на Научното жури,
Определено със Заповед № Р-109-422/22.10.2020 на
Ректора на Медицински Университет – Варна

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Жасмина Михайлова Миланова, д.м.

Началник Клиника по медицинска онкология към

*Катедра „Хематология, онкология, патология и радиобиология“,
Военномедицинска академия, София*

Относно: Дисертационен труд на тема: „Връзката между дистреса и усещането за време при онкологично болни“ на докторанта редовна форма на обучение - д-р Драгомир Светозаров Стоянов, за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“ по професионално направление 7.1 Медицина, научна специалност „Онкология“, шифър 03.01.46.

Научен ръководител: доц. д-р Николай Владимиров Цонев, д.м.

I. Административна оценка

Д-р Драгомир Стоянов, лекар-специализант в Клиника по медицинска онкология към Университетска болница „Света Марина“ – Варна, Катедра по „Онкология“ към МУ-Варна, е зачислен в редовна докторантура на 16.07.2018г с тема „Връзката между дистреса и усещането за време при онкологично болни“ – научен ръководител доц. д-р Николай Владимиров Цонев, д.м., със заповед № Р-109-435/16.07.2018 на Ректора на Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

С решение на Катедрен съвет на Катедра по Онкология – МУ-Варна, Факултет Медицина – Протокол 14/01.10.2020 научният труд на д-р Стоянов „Връзката между дистреса и усещането за време при онкологично болни“ е одобрен и предложен за отчисляване с право на защита. Със заповед № Р-109-422/22.10.2020 на Ректора на МУ -Варна е отчислен с право на защита, насочен е за официална защита на дисертационния труд и е избрано пет-членно научно жури.

II. Кратки биографични данни

Д-р Драгомир Светозаров Стоянов завършва средно образование в Математическа гимназия „д-р Петър Берон“ – гр. Варна с профил Математика и Информатика. По време на обучението по медицина като студент работи като доброволец в Клиниката по медицинска онкология към УМБАЛ Света Марина – гр. Варна от 2015 до 2017 г. През 2017 г. се дипломира като лекар в Медицински Университет – Варна, специалност „Медицина“ с пълно отличие и е удостоен с награда „Златен Хипократ“. Започва работа като лекар-специализант в Клиника по Медицинска Онкология към УМБАЛ Света Марина – гр. Варна и като хоноруван асистент към Катедра по Пропедевтика на Вътрешните болести. През 2018 г. е назначен като редовен асистент и докторант към същата катедра. През 2020 г. е преназначен със сформирването на Катедра по Онкология.

Д-р Стоянов е автор на 4 пълнотекстови публикации в страната и чужбина, 2 от които са в реер-review списания. Има 2 участия с абстракт, публикувани в Annals of Oncology и Journal of Clinical Oncology.

Д-р Стоянов е член на European Society of Medical Oncology (ESMO).

III. Оценка на дисертационния труд

1. Актуалност на темата

Дисертационната работа е насочена към голямата група на пациентите с онкологични заболявания. В световен мащаб, по данни за 2018 г., новодиагностицираните случаи на злокачествени заболявания са 18.1 милиона, а смъртните случаи, които се дължат на онкологични заболявания са 9.6 милиона.

Според различни проучвания между 20% и 52% от пациентите с онкологични заболявания имат значителни нива на дистрес, като 30% до 40% от тях страдат и от разстройства на настроението (афективни разстройства). В последните години все повече внимание се обръща на факта, че ракът е не само медицински проблем, но и социален такъв. Социалната подкрепа, социалното функциониране, взаимоотношенията с околните, ефектът на диагнозата и върху семействата на пациентите се идентифицират като проблеми при всички възрастови групи, независимо от пола и конкретния хистологичен подтип. Ранното откриване на пациенти с високи нива на дистрес е ключово за последващото изготвяне на план за терапевтично повлияване. Навременното откриване и третиране на дистреса спомага за подобряване на качеството на живот на пациентите и техните семейства от една страна. То е свързано и с по-добро придържането към предписаното лечение и с подобряване на крайната прогноза на заболяването. В този аспект, предложеният в дисертационния труд метод за оценка на усещането за време е оригинален предиктивен маркер за дистрес при пациенти със злокачествени заболявания. Това е метод с изключително лесен за изпълнение и постигащ задоволителна точност при дискриминирането на ниските от високи нива на дистрес.

2. Обща характеристика на труда

Дисертационният труд е оформен в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, а именно – разработен е на 135 страници, от които: „Въведение“ – 2 страници, „Литературен обзор“ – 52 страници, „Цел и задачи на изследването“ – 1 страница, „Хипотези“ – 1 страница, „Материали и методи“ – 6 страници, „Резултати“ – 24 страници, „Дискусия“ – 11 страници, „Заклучение“ – 1 страница, „Изводи“ – 2 страници, „Приноси на научния труд“ – 1 страница, „Научни публикации и съобщения свързани с дисертационния труд“ – 2 страници, „Приложения“ – 2 страници. Дисертацията е онагледена с 6 таблици и 24 фигури. Библиографията включва 309 заглавия, от които 2 на кирилица и 307 на латиница.

Научният труд на докторанта е правилно структуриран като последователност и обем на разделите. Има отлична и съвременна визуализация с подходящо избрани графични средства - фигури, графики, таблици.

Авторефератът съдържа 72 страници и отговаря напълно на текста на дисертационния труд.

3. Цел и задачи

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана, конкретна и изпълнима:

„Да се обследва връзката между усещането за време и нивата на дистрес при пациенти със злокачествени солидни тумори.“

Поставените 8 задачи са логично обвързани със целта и дават основание да се приеме, че с овладяване и прилагане на методологията на научното изследване, те ще бъдат успешно решени.

4. Методика на проучването

- Осъществено е проспективно проучване сред 262 пациенти, които са преминали през Клиника по медицинска онкология към УМБАЛ Света Марина ЕАД – гр. Варна;
- Проучването е проведено в периода от м.08.2016г до м.12.2017г;
- Дефинирани включващи и изключващи критерии, които да селектират подходящи пациенти за проучването;
- Методите за оценка на нивата на дистрес и усещането за време и статистическия дизайн са описани коректно.

5. Резултати

Получените резултати са оригинални и са резултат на изследователската работа на докторанта. Резултатите са представени три обособени подраздела:

- Дескриптивен анализ на изследваната група пациенти;
- Корелативен анализ между усещането за време, нивата на дистрес и характеристиките на пациентите;
- Предиктори за високи нива на дистрес.

Резултатите са професионално онагледени в таблици и графики. Изписването им е според стандартните изисквания към дисертационния труд.

6. Оценка на дисертационния труд и приносите

Докторантът д-р Драгомир Стоянов е представил изводите и приносите в няколко раздела, като е формулирал 12 ясни извода. По-значими изводи:

- 51.9% от онкоболните пациенти в изследваната кохорта са с високи нива на дистрес, измерени чрез дистрес термометъра, което е сравнимо с натрупаните данни в световен мащаб и което потенциално ще наруши тяхното качество на живот, провеждането на лечението и прогнозата им;
- Фактори свързани с по-голям риск от високи нива на дистрес: (субективна проспективна преценка на едноминутен времеви интервал ≤ 40 секунди, възраст < 62 години, пърформанс статус по ECOG = 1, карцином на бял дроб, карцином на гърда);
- Установяват се сигнификантно по-високи нива на дистрес при жените спрямо мъжете;
- Пациентите с бърза преценка на времевия интервал (т.е. с бавно субективно усещане за време) имат сигнификантно по-високи нива на дистрес спрямо пациентите с бавна преценка на времевия интервал.
- С изключителна важност е, че оценката на усещането за време чрез проспективно определяне на едноминутен времеви интервал може да се използва като ултра-кратък тест за оценка на нивата на дистрес с чувствителност 62.5% и специфичност 53.2% (AUC = 0.60).

По-значими приноси:

- За първи път в световен мащаб се доказва връзка между нивата на дистрес при онкоболни пациенти, измерени чрез дистрес термометъра на NCCN и усещането за време, оценено чрез проспективен тест за определяне на едноминутен времеви интервал;
- За първи път в световен мащаб се търсят корелации между демографски и клинично-патологични характеристики на онкоболни пациенти, техните нива на

дистрес според дистрес термометъра и субективното усещане за време, оценено с проспективен тест за определяне на едноминутен интервал;

- За първи път в световен мащаб се предлага проспективното определяне на едноминутен времеви интервал като ултра-кратък скриниращ тест за дистрес при онкоболни пациенти, който има предимство по отношение на избягване на стигматизиращи понятия в различните психометрични тестове и анкети и потенциално по-висока честота на попълване.

IV. Научна продукция

Научната продукция на кандидата, свързана с темата на дисертационния труд, включва 4 публикации. Две от тях са в международни издания с импакт фактор. Докторантът има 2 участия с представяне на резултатите от дисертационния труд на международни форуми.

V. Заключение

Дисертационният труд на д-р Драгомир Стоянов представлява задълбочено, интелигентно и значимо изследване на „Връзката между дистреса и усещането за време при онкоболни“. Дизайнът на проучването е научно обоснован. Научните методи са подходящи и добре обяснени.

В качеството си на член на Научното жури считам, че представената научна разработка е актуална, прецизно изработена и със значителни приноси за онкологичната наука и клиничната практика. Моята оценка се базира на съдържанието на дисертацията, в която докторантът доказва, че е овладял методологията на научното изследване и че е в състояние да я прилага. Всичко това ми дава основание убедено да предложа на членовете на научното жури да гласуват положително за придобиване на научна и образователна степен „ДОКТОР“ по научната специалност „Онкология“ на д-р Драгомир Стоянов.

С уважение:



/проф. д-р Жасмина Михайлова, д.м./